EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 19.7.2021.
COM(2021) 431 final

2021/0245 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Češke

{SWD(2021) 211 final}

2021/0245 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Češke

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[1], a posebno njezin članak 20.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Pandemija bolesti COVID-19 narušila je gospodarstvo Češke. Bruto domaći proizvod po stanovniku (BDP po stanovniku) Češke u 2019. iznosio je 68 % prosjeka EU-a. Prema Komisijinoj privremenoj ljetnoj prognozi 2021. realni BDP Češke u 2020. pao je za 5,6 % i očekuje se da će se u 2020. i 2021. kumulativno smanjiti za 1,9 %. Dugotrajniji aspekti s učinkom na srednjoročne gospodarske rezultate uključuju održavanje rasta produktivnosti, za što su potrebne kontinuirane strukturne reforme obrazovanja, ekosustava za inovacije i upravljanja, te ciljana ulaganja u infrastrukturu i istraživanje i razvoj. Češka još nije potpuno pripremljena za zelenu i digitalnu tranziciju. Tehnološke promjene, kao što je automatizacija proizvodnih postupaka, vjerojatno će imati znatan utjecaj na češko gospodarstvo zbog izloženosti njegova velikog proizvodnog sektora, uključujući proizvodnju automobila. Osim toga, mirovinski i zdravstveni sustav donosi dugoročne rizike za održivost javnih financija i gospodarstva.

(2) Vijeće je 9. srpnja 2019. i 20. srpnja 2020. Češkoj uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Vijeće je Češkoj posebno preporučilo da poduzme mjere za potporu gospodarskom oporavku uz istodobnu zaštitu dugoročne fiskalne održivosti i poticanje ulaganja; osigura otpornost zdravstvenog sustava, poveća dostupnost zdravstvenih radnika, ojača primarnu zdravstvenu skrb i integraciju zdravstvene skrbi te uvede usluge e-zdravstva; podupre zapošljavanje aktivnim politikama tržišta rada, omogućavanjem stjecanja vještina, među ostalim digitalnih, i pristupa digitalnom učenju; podupre mala i srednja poduzeća većom primjenom financijskih instrumenata u svrhu potpore likvidnosti, smanjenjem administrativnog opterećenja i poboljšanjem e-uprave; da prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promiče privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva; usmjeri ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito digitalnu infrastrukturu i tehnologije visokog

[1] SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

kapaciteta, čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije te održivu prometnu infrastrukturu, uključujući u regijama u kojima se proizvodi ugljen; ukloni prepreke razvoju potpuno funkcionalnog inovacijskog ekosustava; osigura pristup financiranju za inovativna poduzeća i poboljša suradnju privatnog i javnog sektora u području istraživanja i razvoja. Nakon što je ocijenila napredak u provedbi tih preporuka za Češku u trenutku dostave plana za oporavak i otpornost, Komisija je zaključila da je postignut znatan napredak u pogledu preporuke da se poduzmu sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti.

(3) Češka je 1. lipnja 2021. u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost. Plan je uslijedio nakon postupka savjetovanja, provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom. U to savjetovanje bili su uključeni socijalni partneri, regionalna i lokalna tijela i drugi relevantni dionici. Nacionalna odgovornost za planove za oporavak i otpornost temelj je za njihovu uspješnu provedbu, trajan učinak na nacionalnoj razini i vjerodostojnost na razini Unije. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi.

(4) Planovima za oporavak i otpornost trebali bi se nastojati ostvariti opći ciljevi Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 i Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094[2] radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Planovi bi trebala promicati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju Unije doprinoseći šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241.

(5) Provedba planova za oporavak i otpornost država članica bit će koordinirani napor u smislu ulaganja i reformi u cijeloj Uniji. Koordiniranom i istodobnom provedbom tih reformi i ulaganja te provedbom prekograničnih projekata, te će se reforme i ulaganja međusobno jačati i stvoriti pozitivan učinak prelijevanja u cijeloj Uniji. Stoga će otprilike jedna trećina učinka Mehanizma za oporavak i otpornost na gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta u državama članicama proizaći iz prelijevanja iz drugih država članica.

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

(6) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) i odjeljkom 2.1. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) predstavlja sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i time primjereno doprinosi šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241, uzimajući u obzir specifične izazove i dodijeljena financijska sredstva dotične države članice.

(7) Češkim planom za oporavak i otpornost pruža se sveobuhvatan i uravnotežen odgovor na krizu uzrokovanu pandemijom. Plan uključuje mjere kojima se pridonosi svih šest stupova kako su definirani u članku 3. Uredbe (EU) 2021/241. U planu se izričito upućuje na šest stupova i način na koji se oni razmatraju u okviru mjera te on sadržava komponente koje pridonose barem jednom stupu. Plan se sastoji od niza ulaganja i

[2] Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23.).

reformi usmjerenih na ključna područja kao što su digitalizacija, zelena tranzicija, obrazovanje i osposobljavanje, pristup financiranju, kultura, istraživanje i inovacije te zdravstvo.

(8) U njemu su predviđene mjere usmjerene na budućnost kojima se olakšava digitalna transformacija i zelena tranzicija češkog gospodarstva. Te mjere uključuju širenje e-uprave, uključujući otvorene podatke i usluge e-zdravstva, ulaganja u digitalizaciju pravosudnog sustava zemlje, širenje mreža vrlo visokog kapaciteta i 5G mreža, digitalne inovacije i digitalne vještine te digitalizaciju industrije. Planom se želi povećati udio održivih načina prijevoza, uštedjeti energija i smanjiti emisije stakleničkih plinova te istodobno pridonijeti ciljevima ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama, očuvanju i obnovi prirode te provedbi rješenja kružnoga gospodarstva. Mjerama se rješavaju specifični socioekonomski problemi s kojima se Češka suočava, i to podupiranjem inovacijskog ekosustava i razvoja vještina u obrazovanju i osposobljavanju, uzimajući pritom u obzir društvene razlike.

Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za Češku

(9) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) i odjeljkom 2.2. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241, očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova (ocjena A) utvrđenih u relevantnim preporukama za Češku, uključujući njihove fiskalne aspekte, ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra.

(10) Plan sadržava skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i koji doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela gospodarskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama koje je Vijeće uputilo Češkoj u okviru europskog semestra u 2019. i 2020., osobito u područjima zdravstva, vještina i obrazovanja, zelene i digitalne tranzicije, prometa, potpore poduzećima te istraživanja i inovacija. Plan pridonosi savladavanju strukturnih izazova utvrđenih u preporukama za Češku s obzirom na to da uključuje niz ulaganja i reformi za koje se očekuje da će potaknuti napredak češkog gospodarstva i društva. Snažno je usmjeren na ulaganja prethodno navedena područja, a osobito energetiku, digitalnu infrastrukturu i održiv promet. U području energetike Češka planira modernizirati distribucijske mreže centraliziranog grijanja, povećati obnovljive izvore energije, poboljšati energetsku učinkovitost stambenih i javnih zgrada te zamijeniti kotlove na ugljen u kućanstvima. Projekti digitalne i prometne infrastrukture usmjereni su na digitalne mreže vrlo visokog kapaciteta i željezničke mreže, koje bi trebale pomoći u izgradnji modernih i zelenih temelja za budući rast produktivnosti.

(11) Ta ulaganja trebaju se podupirati reformom postupka izdavanja građevinskih dozvola, uključujući digitalizaciju, čime se znatno skraćuje njegovo trajanje. Očekuje se da će e-uprava i mjere za suzbijanje korupcije dodatno poboljšati poslovno okruženje. Potencijal rasta i konkurentnost češkog gospodarstva trebalo bi poduprijeti i ulaganjima u istraživanje i razvoj, koja bi trebala biti usmjerena na suradnju javnog i privatnog sektora, pristup financiranju i nefinancijskoj potpori za inovativna poduzeća, prvenstveno mala i srednja poduzeća i poboljšanje inovacijskog ekosustava, te na industriju, zaštitu okoliša, promet, kulturu, digitalno gospodarstvo i zdravstvo. Očekuje se da će se preporuke Vijeća povezane s tržištem rada, vještinama i obrazovanjem provoditi programima prekvalifikacije, prilikama za cjeloživotno učenje i osposobljavanje u poduzećima, novim ustanovama za skrb o djeci, digitalnim

kompetencijama za nastavnike, ažuriranim kurikulumom kojim se potiču digitalne vještine i pismenost te informatičkom opremom za škole, kao i mjerama usmjerenima na nejednakosti u obrazovanju. Očekuje se da će se preporuke za zdravstvo provoditi poboljšanjem prevencije raka i rehabilitacijske skrbi, razvojem portala e-zdravstva, kojim se potiču prakse integrirane zdravstvene skrbi, i potporom zdravstvenom obrazovanju. Među daljnjim komplementarnim mjerama su one za poboljšanje dugotrajne skrbi.

(12) Za preporuke Vijeća koje se odnose na izravni odgovor fiskalne politike na pandemiju može se smatrati da su izvan opsega plana Češku, neovisno o tome što je Češka općenito primjereno i dostatno odgovorila na izravnu potrebu za potporom gospodarstvu fiskalnim mjerama u 2020. i 2021., u skladu s odredbama opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu.

(13) Međutim, plan se ne bavi dugoročnom održivošću javnih financija. S obzirom na srednjoročnu i dugoročnu prirodu tog izazova, njegovo savladavanje u aktualnoj gospodarskoj situaciji čini se manje hitno nego što je to slučaj s drugim preporukama. Međutim, Češka će se vjerojatno i dalje suočavati sa srednjim rizicima za dugoročnu fiskalnu održivost javnih financija, uglavnom zbog troškova starenja stanovništva. Poboljšanje dugoročne fiskalne održivosti mirovinskog i zdravstvenog sustava stoga je i dalje važan izazov koji treba prevladati u nadolazećim godinama. Osim toga, pri provedbi preporuka u planu se samo donekle uzimaju u obzir regionalne razlike.

Doprinos potencijalu rasta, otvaranju radnih mjesta, gospodarskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti te provedbi europskog stupa socijalnih prava

(14) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) i odjeljkom 2.3. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost snažno utjecati (ocjena A) na jačanje potencijala za rast, otvaranje radnih mjesta i ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost države članice, čime se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te na ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, i time ojačati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju i konvergenciju u Uniji.

(15) Simulacije službi Komisije pokazuju da plan ima potencijal za povećanje BDP-a Češke za od 0,8 % do 1,2 % do 2026.[3] Očekuje se da će provedba plana za oporavak i otpornost pridonijeti gospodarskom rastu i otvaranju radnih mjesta u Češkoj. Planom se dosljedno rješava nekoliko utvrđenih slabosti gospodarstva, osobito izloženost industrije rizicima povezanima s automatizacijom i zelenom tranzicijom, niske razine financiranja za istraživanje i razvoj u inovativnim poduzećima u ranoj fazi, neusklađenost vještina s potrebama tržišta rada, niska razina sudjelovanja žena i niskokvalificiranih osoba na tržištu rada te neučinkovitosti u javnoj upravi.

(16) Planom se rješavaju te slabosti i ranjivosti, prvenstveno usmjeravanjem financijske i nefinancijske potpore na mala i srednja poduzeća, velika poduzeća i velike projekte kako bi im se omogućila zelena i digitalna tranzicija, ulaganjima u promet, mjerama za poboljšanje istraživačkog i inovacijskog ekosustava, promicanjem suradnje između znanstvenog i poslovnog sektora te financiranjem digitalizacije te istraživanja i

[3] Te simulacije uzimaju u obzir cjelokupni učinak instrumenta NGEU-a, koji uključuje i financiranje za ReactEU te povećanje sredstava za Obzor Europa, InvestEU, Fond za pravednu tranziciju, ruralni razvoj i RescEU. Ta simulacija ne uključuje mogući pozitivan učinak strukturnih reformi, koji može biti znatan.

inovacija u strateškim sektorima u skladu sa strategijom pametne specijalizacije te pružanjem početnog financiranja za novoosnovana poduzeća. Mjere koje se odnose na prilagodljivost radne snage uključuju reviziju kurikuluma te usavršavanje i prekvalifikaciju, dok se problem niske razine sudjelovanja žena s malom djecom na tržištu rada rješava povećanjem kapaciteta ustanova za skrb o djeci. Planom su predviđene mjere za poticanje korištenja usluga e-uprave, pojednostavnjenje postupaka izdavanja građevinskih dozvola i donošenje zakonodavstva radi uspješnijeg sprečavanja korupcije, što bi trebalo pridonijeti poboljšanju poslovnog okruženja za privatne ulagače.

(17) U okviru plana za oporavak i otpornost Češke doprinosi se prevladavanju niza socijalnih izazova relevantnih za Češku i pruža potpora provedbi europskog stupa socijalnih prava. Očekuje se da će se mjerama poduprijeti socijalna kohezija i riješiti višestruki problemi u tom području. Očekivanje je i da će se uvođenjem mreža vrlo visokog kapaciteta u ruralnim područjima ublažiti jaz u pristupu povezivosti između urbanih i ruralnih područja. Pojačanom potporom školama s većim udjelom učenika u nepovoljnom socioekonomskom položaju i informatičkom opremom za učenike i studente u nepovoljnom položaju trebalo bi se doprinijeti uklanjanju nejednakosti u obrazovanju. Povećanje kapaciteta u predškolskom obrazovanju trebalo bi pozitivno utjecati na jednake mogućnosti i potaknuti sudjelovanje žena na tržištu rada. Druge važne mjere za zadovoljavanje potreba djece uključuju reforme kurikuluma radi jačanja digitalnih kompetencija učenika i korištenje digitalnih resursa.

(18) Ulaganja u mreže javnog prijevoza i infrastrukturu za digitalnu povezivost posebno su važna za strukturno zapostavljene regije i osobe s niskim dohotkom u urbanim područjima. Očekuje se da će se mjerama pružiti potpora i za dekarbonizaciju centraliziranog grijanja i uštede energije u kućanstvima. Osim toga, ulaganjem u zamjenu sustava grijanja na ugljen, koji onečišćuju okoliš, toplinskim crpkama i kotlovima na biomasu u stambenim zgradama u kojima stanuju obitelji s niskim dohotkom trebalo bi se smanjiti energetsko siromaštvo i sniziti troškovi zelenih ulaganja. Socijalne potrebe ranjivih skupina trebalo bi poduprijeti i lakšim pristupom programima zdravstvenih pregleda te većim kapacitetima i ulaganjima u infrastrukturu socijalne skrbi.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

(19) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) i odjeljkom 2.4. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost osigurati da se nijednom mjerom (ocjena A) za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[4] (načelo „ne nanosi bitnu štetu”). Češka je provela procjenu usklađenosti mjera uključenih u plan s načelom „ne nanosi bitnu štetu”. Potencijalni negativni učinak svih relevantnih mjera na okoliš trebao bi se eliminirati odgovarajućim jamstvima, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, čime se osigurava ispunjavanje primjenjivih okolišnih kriterija. Po potrebi bi trebalo utvrditi ključne etape kako bi se osigurala provedba mjera ublažavanja za izbjegavanje bitne štete. To se odnosi na mjere potpore za modernizaciju distribucijskih mreža centraliziranog grijanja, zamjenu kotlova na

[4] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

ugljen plinskim kondenzacijskim kotlovima i kotlovima na biomasu u stambenim i javnim zgradama te zaštitu od poplava.

Doprinos zelenoj tranziciji i bioraznolikosti

(20) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) i odjeljkom 2.5. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili svladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Mjerama potpore klimatskim cijevima dodijeljeno je 41,6 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana, izračunano u skladu s metodologijom iz Priloga VI. Uredbi (EU) 2021/241. U skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetski i klimatski plan 2021.–2030.

(21) Očekuje se da će ulaganja u obnovljive izvore energije, modernizaciju distribucijskih mreža centraliziranog grijanja, zamjenu kotlova na ugljen i poboljšanje energetske učinkovitosti stambenih i javnih zgrada pomoći Češkoj da ostvari svoje ciljeve dekarbonizacije do 2030. i pruži podršku prelasku na kružno gospodarstvo. Ulaganja u plin i biomasu podliježu posebnim uvjetima i trebala bi se voditi kriterijima održivosti za obnovljive izvore energije koje Češka treba donijeti. Ulaganja u održiv promet trebala bi poboljšati željezničku infrastrukturu i infrastrukturu čiste mobilnosti, uključujući elektromobilnost. Očekuje se da će se time potaknuti cjelokupni ekosustav mobilnosti, što je ključno za češko gospodarstvo.

(22) Očekuje se da će reforme i ulaganja povezani sa zaštitom prirode i gospodarenjem vodama donekle pridonijeti svladavanju izazova s kojima se Češka suočava u pogledu prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite vodnih resursa, prirode i bioraznolikosti.

Doprinos digitalnoj tranziciji

(23) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) i odjeljkom 2.6. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere kojima se u velikoj mjeri (ocjena A) doprinosi digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz nje proizlaze. Mjerama potpore digitalnim cijevima dodijeljeno je 22,1 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana, izračunano u skladu s metodologijom iz Priloga VI. Uredbi (EU) 2021/241.

(24) U planu se predlažu ambiciozne mjere za digitalnu transformaciju češkog gospodarstva na temelju sveobuhvatnog pristupa, čime se na nacionalnoj razini doprinosi razvoju europskog digitalnog ekosustava. Predložene mjere kombiniraju ulaganja u mreže vrlo visokog kapaciteta i 5G mreže, tehnološke demonstracijske projekte, izgradnju kvantne komunikacijske infrastrukture, pomoć poduzećima u iskorištavanju mogućnosti digitalnih inovacija i olakšavanje prijenosa znanja zahvaljujući centrima za digitalne inovacije te za testiranje i eksperimentiranje. Kako bi se odgovorilo na promjene u potrebama tržišta rada, u planu za oporavak i otpornost promiču se i digitalne vještine s pomoću programâ usavršavanja i prekvalifikacije te digitalne reforme obrazovanja. Mjere za stjecanje digitalnih vještina nastavnika i učenika kombiniraju se s osiguravanjem potrebne informatičke opreme i povezivosti za škole i učenike, uzimajući pritom u obzir regionalne i socijalne razlike.

(25) Reforme bi trebale osigurati trajnu održivost i učinkovitost promjena koje donosi digitalna transformacija. U skladu s češkim planom trebalo bi proširiti pružanje usluga e-uprave i e-zdravstva, za što se očekuje da će povećati učinkovitost javne uprave i poboljšati poslovno okruženje. Trebalo bi izmijeniti i digitalizirati postupak za

izdavanje građevinskih dozvola kako bi se ubrzali i pojednostavnili relevantni procesi. Reforma kurikuluma u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju trebala bi poduprijeti razvoj digitalne pismenosti učenika u Češkoj. Planom se usto uvodi poboljšani model upravljanja kako bi se učinkovito pratila digitalna transformacija i digitalne inovacije te pružila potpora novoosnovanim tehnološkim poduzećima. Stoga se očekuje da će plan obuhvatiti ključne aspekte digitalne transformacije i digitalnog ekosustava u cjelini te time poboljšati konkurentnost češkog gospodarstva.

Trajan učinak

(26) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) i odjeljkom 2.7. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) trajno utjecati na Češku.

(27) U planu za oporavak i otpornost Češke predstavlja se niz reformi i prvenstveno ulaganja, koji bi mogli imati trajan učinak na Češku. Planom se uvode mjere za strukturne promjene u javnoj upravi, prometu, energetskim uštedama i energetskim resursima u kućanstvima, vještinama i obrazovanju, suzbijanju korupcije, istraživanju i inovacijama te pristupu zdravstvenoj i dugotrajnoj skrbi. Iznose se ambiciozni planovi za digitalizaciju poslovanja i za jačanje inovacijskog ekosustava, čime bi se trebao potaknuti održiv rast i povećati konkurentnost Češke.

(28) Očekuje se da će znatna ulaganja rezultirati trajnim promjenama češkog gospodarstva. Ulaganje u održive načine prijevoza, kao što su željeznice, te u energetski učinkovitu obnovu stambenog fonda i javnih zgrada trebalo bi smanjiti onečišćenje zraka te pridonijeti zelenoj tranziciji i teritorijalnoj koheziji. Ulaganja u inovativna novoosnovana poduzeća, mala i srednja te velika poduzeća u okviru različitih programa financiranja, zajedno s jačanjem inovacijskog ekosustava, suradnjom javnog i privatnog sektora te ulaganjem u mreže vrlo visokog kapaciteta, trebala bi potaknuti inovacije i konkurentnost čeških poduzeća te istodobno doprinositi zelenoj i digitalnoj tranziciji. Planirana ulaganja u digitalnu tranziciju pravosudnog sustava Češke imaju znatan potencijal za jačanje njegove učinkovitosti i otpornosti te poboljšanje pristupa pravosuđu. Reforme zdravstvenog sustava podupiru se ulaganjima u specijaliziranu skrb, e-zdravstvo, programe zdravstvenih pregleda i sveobuhvatnu rehabilitacijsku skrb te u izvrsna istraživanja u odabranim područjima zdravstvene skrbi, čime se mogu poboljšati zdravstveni ishodi. Ulaganja u obrazovanje, osposobljavanje i socijalnu skrb pridonose socijalnoj koheziji i ublažavanju mogućeg učinka promjena u kretanjima na tržištu rada i demografskoj situaciji. Navedena ulaganja nadopunjuju se daljnjim ulaganjima u pripremu projekata, osposobljavanje, podizanje svijesti te metodološku i analitičku potporu na središnjoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se potaknula zelena i digitalna tranzicija i maksimizirao učinak i apsorpcija dodatnih resursa, uključujući sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Trajan učinak plana može se pojačati i sinergijama između plana i drugih programa koji se financiraju iz fondova kohezijske politike, prvenstveno znatnim uklanjanjem duboko ukorijenjenih teritorijalnih izazova i promicanjem uravnoteženog razvoja.

Praćenje i provedba

(29) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) i odjeljkom 2.8. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost, u mjeri u kojoj su nadopunjeni dodatnim mjerama iz ove Odluke kao ključnim etapama, minimalni su (ocjena B) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i

otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.

(30) Nacionalni aranžmani za provedbu plana za oporavak i otpornost utvrđeni su u Odluci vlade br. 467 od 17. svibnja 2021. Upravljačko vijeće nacionalnog plana za oporavak i otpornost najviše je tijelo za donošenje odluka i izdavanje odobrenja te je odgovorno za opću koordinaciju i praćenje tog plana. Ministarstvo industrije i trgovine, kao tijelo nadležno za plan za oporavak i otpornost i njegovu provedbu, odgovorno je za koordinaciju, praćenje i izvješćivanje o planu te je glavna kontaktna točka za Komisiju. To tijelo treba sastaviti zahtjeve za plaćanje upućene Komisiji nakon što vlasnici komponenata izjave da su njihove ključne etape ispunjene, a revizorsko tijelo Ministarstva financija provede reviziju sustava koja uključuje dokazno testiranje prijavljenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Nakon nedavne revizije drugih programa EU-a Ministarstvu industrije i trgovine izdano je uvjetno revizorsko mišljenje zbog nepostojanja učinkovitih mjera usmjerenih na sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje slučajeva sukoba interesa. Potrebno je utvrditi posebne ključne etape kako bi se osiguralo da se ti nedostaci uklone prije prvog zahtjeva za plaćanje.

(31) Države članice trebale bi osigurati da se financijska potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/241. Tehnička potpora može se zatražiti u okviru Instrumenta za tehničku potporu ili nekog drugog instrumenta specifičnog za sektor, kao što je Instrument za potporu politikama u okviru programa Obzor, kako bi se državama članicama pomoglo u provedbi njihova plana.

Troškovi

(32) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) i odjeljkom 2.9. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost koje je u planu dostavila država članica donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo i u skladu s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

(33) Češka je za većinu troškova mjera uključenih u plan dostavila procjene utemeljene na odgovarajućem obrazloženju, dokazima i metodologiji. Dostavljene procjene troškova i popratni dokumenti donekle su opsežni. U mnogim su slučajevima troškovi uspoređeni s troškovima prethodnih projekata ili s podacima o natječajima za slična ulaganja provedena u Češkoj ili drugim državama članicama. Ako to nije bilo moguće, procjene troškova uglavnom su dostavljene primjenom pristupa odozdo prema gore, na temelju tržišnih cijena glavnih čimbenika koji utječu na troškove. Za nekoliko manjih mjera detaljna objašnjenja za procjene troškova ili popratna dokumentacija bili su ograničeni. Prema tim informacijama nema naznaka da bi ukupna opravdanost, uvjerljivost i dodatnost procjena troškova bila narušena. Konačno, procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost u skladu su s načelom troškovne učinkovitosti i razmjerni očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Zaštita financijskih interesa

(34) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) i odjeljkom 2.10. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost, u mjeri u kojoj su nadopunjeni dodatnim mjerama iz ove Odluke kao ključnim etapama, primjereni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da

će se aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje sredstvima na temelju te uredbe i drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i jačanje usklađenosti s pravom EU-a, među ostalim za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa te za zaštitu proračuna Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća.

(35) Sustav unutarnje kontrole opisan u planu za oporavak i otpornost, kako je nadopunjen dodatnim mjerama iz ove Odluke kao ključnim etapama, temelji se na pouzdanim postupcima i strukturama te se njime jasno utvrđuju akteri i njihove uloge i odgovornosti za obavljanje zadaća unutarnje kontrole. Sustav unutarnje kontrole sastoji se od sljedećih razina: i. provjere upravljanja koje provode vlasnici komponenata i koordinacijsko tijelo na razini Ministarstva industrije i trgovine; i ii. revizije koje provodi nacionalno revizorsko tijelo pri Ministarstvu financija. Općenito, opis sustava unutarnje kontrole i drugih relevantnih aranžmana u planu za oporavak i otpornost, među ostalim za prikupljanje i stavljanje na raspolaganje podataka o krajnjim korisnicima, prihvatljivi su za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava na temelju Uredbe (EU) 2021/241 i za izbjegavanje dvostrukog financiranja sredstvima na temelju te uredbe i drugih programa Unije.

(36) Utvrđene su dodatne ključne etape koje zahtijevaju i. preispitivanje usklađenosti nacionalnih postupaka kako bi se osiguralo da je primjena stvarnog vlasništva u kontekstu unutarnje kontrole Mehanizma u potpunosti usklađena s definicijom „stvarnih vlasnika” iz članka 3. stavka 6. Direktive 2015/849, kako je izmijenjena Direktivom 2018/843, ii. da koordinacijsko tijelo izda smjernice o izbjegavanju sukoba interesa i upravljanju njima u skladu s Financijskom uredbom i primjenjivim nacionalnim pravom za vlasnike komponenata i druge subjekte koji provode reforme i ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, čime bi se trebale dodatno ojačati mjere za zaštitu proračuna EU-a od prijevara i nepravilnosti, iii. da revizorsko tijelo donese revizijsku strategiju kojom se osigurava neovisna i djelotvorna revizija provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost i iv. da upravljačko vijeće nacionalnog plana za oporavak i otpornost odobri i provede postupke za sustav prikupljanja, pohrane i obrade podataka o svim krajnjim korisnicima, uključujući sve stvarne vlasnike kako je utvrđeno u članku 3. Direktive (EU) 2015/849. Sve te ključne etape moraju se ispuniti prije podnošenja prvog zahtjeva za plaćanje Komisiji.

(37) Iako je opis sustava unutarnje kontrole i drugih aranžmana za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje sukoba interesa prihvatljiv, uzimajući u obzir ozbiljne nedostatke u češkom sustavu upravljanja i kontrole za izbjegavanje sukoba interesa, kako je potvrđeno u nedavnim revizijama drugih programa EU-a, revizorsko tijelo provodi posebnu reviziju djelotvornosti sustava unutarnje kontrole. U izvješću se daje bezuvjetno revizorsko mišljenje o djelotvornosti sustava unutarnje kontrole za izbjegavanje sukoba interesa na razini plana za oporavak i otpornost, a posebno da su djelotvorni i. prikupljanje, pohrana i obrada podataka o svim krajnjim korisnicima, uključujući sve stvarne vlasnike kako je utvrđeno u članku 3. stavku 6. Direktive (EU) 2015/849, ii. sustav unutarnje kontrole za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje sukoba interesa u skladu s člankom 61. Financijske uredbe i iii. nacionalni kontrolni postupci za izbjegavanje sukoba interesa. U skladu s člankom 20. stavkom 5. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241, Češka bi trebala provesti te mjere kako bi ispunila zahtjeve iz članka 22. te uredbe i potvrditi status svoje provedbe u prvom zahtjevu za plaćanje. U

izvješću o tome trebalo bi opisati sve utvrđene nedostatke, slabosti i korektivne mjere koje su poduzete.

(38) Kako bi se ispunili posebni zahtjevi u pogledu upravljanja i izvješćivanja opisani u planu za oporavak i otpornost, Češka je navela da je informacijski sustav za upravljanje i izvješćivanje o ključnim etapama i ciljnim vrijednostima u izradi. Ključnom etapom trebala bi se osigurati uspostava i operativnost Repozitorijskog sustava za praćenje provedbe Mehanizma prije prvog zahtjeva za plaćanje. Sustav bi trebao imati najmanje sljedeće funkcionalnosti: (a) prikupljanje podataka i praćenje ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te (b) prikupljanje, pohranjivanje i pristup podacima propisanima člankom 22. stavkom 2. točkom (d) podtočkama od i. do iii. Uredbe (EU) 2021/241, prema njegovu članku 22. stavku 2. točki (e).

(39) Snažan okvir za borbu protiv korupcije neophodan je za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti kao što su prijevare, korupcija ili sukob interesa pri korištenju sredstava na temelju Uredbe (EU) 2021/241. U kontekstu provedbe plana zahtijeva se jačanje postojećeg zakonodavnog okvira za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje prijevara, korupcije i sukoba interesa radi boljeg sprečavanja korupcije.

Koherentnost plana

(40) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) i odjeljkom 2.11. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan donekle (ocjena B) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.

(41) U češkom planu za oporavak i otpornost navodi se sveobuhvatan paket mjera sa snažnim naglaskom na ulaganjima. Temelji se na šest prioriteta: digitalna transformacija, održiva prometna infrastruktura, obrazovanje i tržište rada, institucije i potpora poduzećima, istraživanje i inovacije te zdravlje i otpornost stanovništva. Ti se prioriteti provode u okviru dvadeset i šest komponenti. U nizu komponenti postoje sinergije. Plan osigurava ukupnu ravnotežu između reformi i ulaganja. Međutim, za neke komponente ulaganja nisu popraćena odgovarajućim reformama. Očita je potreba za uspostavom sustavne komplementarnosti s financiranjem kohezijske politike, a neki su primjeri prikazani u komponentama. Linije razgraničenja dovoljno su razvijene, ali će ovisiti i o finalizaciji sporazuma o partnerstvu i programâ kohezijske politike.

Ravnopravnost

(42) Češki plan za oporavak i otpornost sadržava niz mjera kojima bi se trebalo pristupiti rješavanju problema te zemlje u području rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve. Kad je riječ o ravnopravnosti spolova, u planu se predviđa povećanje sudjelovanja žena s malom djecom na tržištu rada zahvaljujući obilnom ulaganju u predškolske ustanove za skrb o djeci mlađoj od tri godine. Plan uključuje i zakonodavnu reformu kako bi se aktivne politike tržišta rada bolje usmjerile na najranjivije skupine. Dio plana koji se odnosi na nejednakosti u obrazovanju uključuje pojačanu potporu školama s velikim udjelom djece u nepovoljnom socioekonomskom položaju, osposobljavanje i mentorstvo nastavnika koji rade s heterogenim skupinama učenika te dodatnu nastavu za djecu za koju postoji rizik od neuspjeha zbog dugog razdoblja u kojem su škole bile zatvorene. U njemu se predviđaju i ulaganja u digitalnu opremu za škole kako bi se učenicima i studentima u nepovoljnom položaju omogućio pristup učenju. Međutim, u planu se izričito ne navodi kako se očekuje da će se tim mjerama pristupiti rješavanju problema s kojima se suočava romska zajednica. Situacija i potrebe osoba s invaliditetom razmatraju se u nekoliko dijelova

plana, među ostalim u odnosu na zakonik o urbanističkom planiranju i izgradnji, obnovu i lakši pristup zgradama, digitalizaciju, e-zdravstvo i socijalnu skrb. Pristupa se i rješavanju problema starijih osoba, prije svega poboljšanjem kvalitete i dostupnosti usluga dugotrajne, socijalne i zdravstvene skrbi. Planira se posebno ulaganje u energetsku učinkovitost kućanstava koja pripadaju društvenim skupinama u nepovoljnom položaju.

Samoprocjena sigurnosti

(43) U skladu s člankom 18. stavkom 4. točkom (g) Uredbe (EU) 2021/241 plan sadržava samoprocjenu sigurnosti za ulaganja u digitalne kapacitete i povezivost. U planu se predviđaju ulaganja u digitalnu infrastrukturu, kao što su mreže visokog kapaciteta i 5G mreže, infrastrukturu IKT-a, među ostalim oblak za e-upravu, razvoj kibersigurnosti i kvantnu komunikacijsku infrastrukturu.

Prekogranični i višedržavni projekti

(44) U planu se predlaže nekoliko projekata s prekograničnom dimenzijom, uglavnom povezanih s digitalnom tranzicijom. Podupire se istraživanje i razvoj u poduzećima te europskim i nacionalnim centrima za digitalne inovacije, kako bi se potaknula digitalna transformacija MSP-ova, kao i uspostava europskog centra za testiranje i eksperimentiranje. U planu je predviđeno nekoliko ulaganja koja su dio višedržavnih inicijativa ili mreža, uključujući novi europski centar izvrsnosti u području umjetne inteligencije, potencijalni važan projekt od zajedničkog europskog interesa u području mikroelektronike i povezivosti, s posebnim naglaskom na mikroprocesorima, stvaranju i izgradnji kapaciteta prijenosa znanja za digitalne tehnologije, te europskoj infrastrukturi za usluge lanaca blokova. Usto se podupire izgradnja kvantne komunikacijske infrastrukture, sudjelovanje Češke u 5G mrežama i primjena 5G ekosustava u svim državama članicama.

Postupak savjetovanja

(45) Češka su tijela prije dostave plana provela postupak savjetovanja u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, uglavnom u okviru trostranog foruma s predstavnicima socijalnih partnera. Plan je također prošao kroz standardno međuministarsko savjetovanje i parlamentarnu raspravu. Kako bi se osiguralo da relevantni subjekti preuzmu odgovornost, ključno je da se u provedbu ulaganja i reformi iz plana uključe sva relevantna lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere.

Pozitivna ocjena

(46) Nakon Komisijine pozitivne ocjene češkog plana za oporavak i otpornost te zaključka da plan u zadovoljavajućoj mjeri ispunjava kriterije za ocjenjivanje utvrđene u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te uredbe, ovom bi Odlukom trebalo utvrditi reforme i projekte ulaganja koji su potrebni za provedbu plana, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje te iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu plana u obliku bespovratne financijske potpore.

Financijski doprinos

(47) Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Češke iznose 179 142 931 000 CZK, što odgovara iznosu od 7 035 697 549 EUR na temelju referentne stope ESB-a za EUR/CZK od 1. lipnja 2021. S obzirom na to da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje iz Uredbe (EU) 2021/241, a procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost

niži su od maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za Češku, financijski doprinos dodijeljen Češkoj za plan za oporavak i otpornost trebao bi biti jednak iznosu procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost.

(48) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 izračun maksimalnog financijskog doprinosa za Češku ažurirat će se do 30. lipnja 2022. U skladu s člankom 23. stavkom 1. te uredbe iznos za Češku trebalo bi sada staviti na raspolaganje za pravne obveze do 31. prosinca 2022. Bude li to potrebno nakon ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa, Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo izmijeniti ovu Odluku tako da se bez nepotrebne odgode uključi ažurirani maksimalni financijski doprinos.

(49) Potpora će se financirati zaduživanjem Komisije u ime Unije na temelju članka 5. Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053[5]. Potpora bi se trebala isplaćivati u obrocima nakon što Češka u zadovoljavajućoj mjeri ostvari relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene za provedbu plana za oporavak i otpornost.

(50) Češka je zatražila pretfinanciranje u iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Taj iznos trebalo bi staviti na raspolaganje Češkoj ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o financiranju iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241.

(51) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje ishod drugih postupaka koji se odnose na dodjelu sredstava Unije u okviru drugog programa Unije osim u okviru Uredbe (EU) 2021/241 ili postupaka koji se odnose na narušavanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta koji se mogu poduzeti, posebno u skladu s člancima 107. i 108. Ugovora. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.
Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena plana za oporavak i otpornost Češke na temelju kriterija iz članka 19. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, relevantni pokazatelji ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.
Financijski doprinos

1. Unija Češkoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne financijske potpore u iznosu od 7 035 697 549 EUR. Iznos od 3 537 379 398 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022.[6] Ako se nakon ažuriranja iz članka 11. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 za Češku izračuna iznos koji je jednak ili veći od tog iznosa, dodatni iznos od 3 498 318 151 EUR stavlja se

[5] SL L 424, 15.12.2020., str. 1.

[6] Taj iznos odgovara iznosu na raspolaganju za pravne obveze do 31. prosinca 2022. nakon odbitka proporcionalnog udjela Češke u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanom u skladu s metodologijom iz članka 11. te uredbe.

na raspolaganje za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.

2. Komisija Češkoj stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom. Iznos od 914 640 681 EUR stavlja se na raspolaganje kao plaćanje pretfinanciranja, koje je jednako iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.

3. Pretfinanciranje se isplaćuje ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o financiranju iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241. Iznos pretfinanciranja poravnava se proporcionalnim smanjenjem iznosa obroka za isplatu.

4. Isplata obroka u skladu sa sporazumom o financiranju ovisi o raspoloživim financijskim sredstvima i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredba (EU) 2021/241, da je Češka u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Ovisno o stupanju na snagu pravnih obveza iz stavka 1., da bi se ispunili uvjeti za plaćanje, ključne etape i ciljne vrijednosti moraju biti ostvarene najkasnije do 31. kolovoza 2026.

Članak 3.
Adresat

Ova je Odluka upućena Češkoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik